

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD CRNE GORE ZA 2007. GODINU

GROSS DOMESTIC PRODUCT OF MONTENEGRO IN 2007

U ovom saopštenju objavljuju se rezultati obračuna bruto domaćeg proizvoda Crne Gore po proizvodnoj i potrošnoj metodi za 2007.godinu prema metodologiji SNA'93 (Sistem nacionalnih računa) i ESA'95 (Evropski sistem nacionalnih računa).

Bruto domaći proizvod Crne Gore u 2007.godini iznosio je ukupno 2 807,9 miliona eura.

Bruto domaći proizvod po stanovniku u 2007.godini iznosio je 4 484 eura.

Rast bruto domaćeg proizvoda u stalnim cijenama u 2007.godini iznosio je 10,7%.

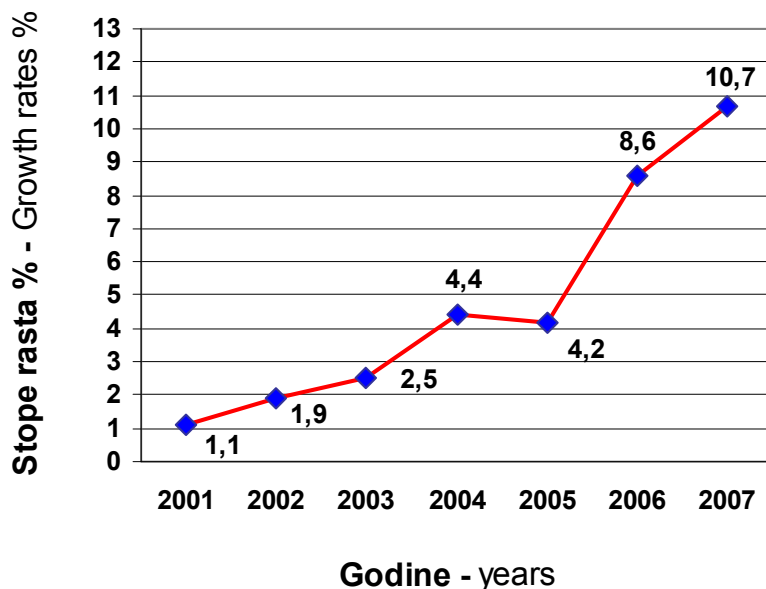
This release presents results of Gross Domestic Product of the Republic of Montenegro by the production and expenditure approach for the 2007 year according to the international methodologies SNA'93 (System of National Accounts) and ESA'95 (European System of National Accounts).

Gross Domestic Product of Montenegro in 2007 amounted in total 2 807,9 million EUR.

Gross Domestic Product per capita in 2007 was 4 484 EUR.

Gross domestic product growth at constant prices in 2007 was 10,7%.

Grafikon 1. Stope rasta bruto domaćeg proizvoda Crne Gore za period 2001-2007.godine
Graph 1. Growth rates of gross domestic product of Montenegro for the period 2001-2007

1. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (BDP)
GROSS DOMESTIC PRODUCT (GDP)

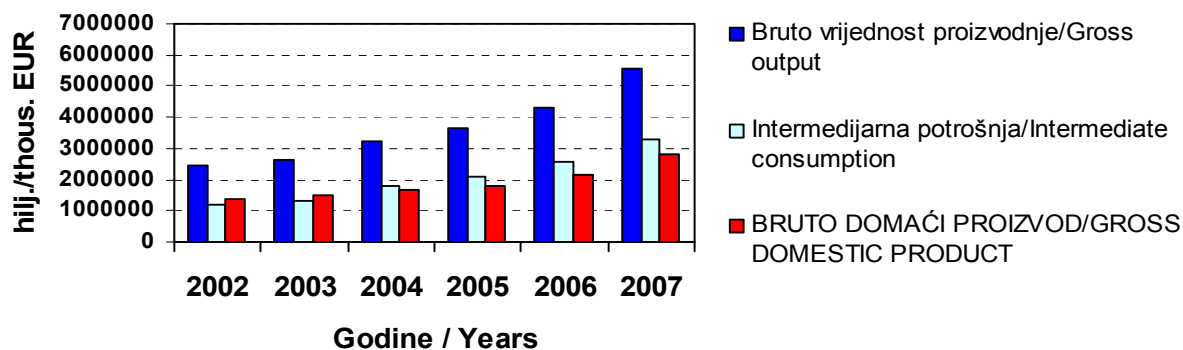
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1. Bruto domaći proizvod, tržišne cijene (tekuće cijene), mil. EUR <i>Gross domestic product, market prices (at current prices), mill. EUR</i>	1 360.1	1 510.1	1 669.8	1 815.0	2 148.9	2 807.9
2. Stanovništvo (u hilj.), procjena sredinom godine <i>Population (in thous.), mid-year estimate</i>	615.9	620.3	622.1	623.3	624.2	626.2
3. Bruto domaći proizvod po stanovniku u EUR <i>Gross domestic product per capita in EUR</i> 3 = (1/2)	2 208	2 435	2 684	2 912	3 443	4 484
4. Bruto domaći proizvod u stalnim cijenama (u cijenama prethodne godine), mil. EUR <i>Gross domestic product at constant prices (at prices of previous year), mill. EUR</i>	1 319.8	1 394.1	1 577.0	1 739.6	1 970.5	2 378.0
5. Stopa rasta BDP-a u stalnim cijenama (%) <i>Stopa rasta: (BDP u stalnim cijenama tekuće godine / BDP u tekućim cijenama prethodne godine x 100) - 100</i> <i>GDP growth rate at constant prices (%)</i> <i>Growth rate: (GDP at constant prices in current year / GDP at current prices in previous year x 100) - 100</i>	1.9	2.5	4.4	4.2	8.6	10.7
6. Nominalni rast BDP-a (%) <i>Nominalni rast: (BDP u tekućim cijenama tekuće godine / BDP u tekućim cijenama prethodne godine x 100) - 100</i> <i>Nominal growth of GDP-a (%)</i> <i>Nominal growth: (GDP at current prices in current year / GDP at current prices in previous year x 100) - 100</i>	5.0	11.0	10.6	8.7	18.4	30.7
7. BDP deflator (%) <i>Deflator: (BDP u tekućim cijenama tekuće godine / BDP u stalnim cijenama tekuće godine x 100) - 100</i> <i>GDP deflator (%)</i> <i>Deflator: (GDP at current prices in current year / GDP at constant prices in current year x 100) - 100</i> 7 = (1/4 x 100) - 100	3.1	8.3	5.9	4.3	9.1	18.1

2. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD – PROIZVODNA METODA (TEKUĆE CIJENE)
GROSS DOMESTIC PRODUCT – PRODUCTION APPROACH (CURRENT PRICES)

u hilj. EUR / Value, thous. EUR

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1. Bruto vrijednost proizvodnje <i>Gross output</i>	2 425 776	2 621 825	3 221 089	3 625 997	4 329 987	5 573 420
2. Intermedijarna potrošnja <i>Intermediate consumption</i>	1 204 197	1 329 568	1 798 247	2 104 131	2 573 052	3 301 524
3. Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene FISIM	-2 700	-2 119	-1 353	-1 842	-4 118	-10 231
4. Bruto dodata vrijednost u osnovnim cijenama <i>Gross value added at basic prices</i> 4 = (1-2+3)	1 218 879	1 290 138	1 421 489	1 520 024	1 752 817	2 261 665
5. Porezi na proizvode minus subvencije na proizvode <i>Taxes on products less subsidies on products</i>	141 474	219 990	248 294	294 970	396 181	546 283
6. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD u tržišnim cijenama (tekuće cijene) <i>GROSS DOMESTIC PRODUCT in market prices (at current prices)</i> 6 = (4+5)	1 360 353	1 510 128	1 669 783	1 814 994	2 148 998	2 807 948

Grafikon 2. Bruto vrijednost proizvodnje, intrmedijarna potrošnja i bruto domaći proizvod, 2002-2007.godine
Graph 2. Gross output, intermediate consumption and gross domestic product, 2002-2007

3. BRUTO VRIJEDNOST PROIZVODNJE (BVP) PREMA KD-u I BRUTO DOMAĆI PROIZVOD U TEKUĆIM CIJENAMA, 2007. GODINA
GROSS OUTPUT ACCORDING TO NACE AND GROSS DOMESTIC PRODUCT AT CURRENT PRICES, 2007

u hilj. EUR / Value, thous. EUR

KD ¹⁾ NACE – Rev.1 ²⁾	Bruto vrijednost proizvodnje/Gross output		Intermedijarna potrošnja/Intermediate consumption (IC)		Bruto dodata vrijednost/Gross value added	
	Vrijednost/Value	Učešće u ukupnom BDV/Share in total gross output (%)	Vrijednost/Value	Učešće u ukupnoj intermedijarnoj potrošnji/Share in total IC (%)	Vrijednost/Value	Učešće u ukupnom BDP/Share in total GDP (%)
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	357 025	6.4	163 974	5.0	193 051	6.9
B Ribarstvo <i>Fishing</i>	2 618	0.0	1 700	0.1	918	0.0
V Vađenje rude i kamena <i>Mining and quarrying</i>	80 724	1.4	49 213	1.5	31 511	1.1
G Prerađivačka industrija <i>Manufacturing</i>	840 532	15.1	647 476	19.6	193 056	6.9
D Proizvodnja i snabdijevanje el. energijom, gasom i vodom <i>Electricity, gas and water supply</i>	299 209	5.4	215 440	6.5	83 769	3.0
Đ Građevinarstvo <i>Construction</i>	521 772	9.4	426 072	12.9	95 700	3.4
E Trgovina na veliko i trgovina na malo; opravka motornih vozila, motocikala i predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>	762 426	13.6	425 408	12.8	337 018	12.0
Ž Hoteli i restorani <i>Hotels and restaurants</i>	268 456	4.8	177 002	5.4	91 454	3.3
Z Saobraćaj, skladištenje i veze <i>Transport, storage and communication</i>	739 248	13.3	456 619	13.8	282 629	10.1
I Finansijsko posredovanje <i>Financial intermediation</i>	174 813	3.1	68 138	2.1	106 675	3.8
J Aktivnosti u vezi s nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti <i>Real estate, renting and business activities</i>	733 801	13.2	373 703	11.3	360 098	12.8
K Državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	377 920	6.8	130 657	4.0	247 263	8.8
L Obrazovanje <i>Education</i>	132 009	2.4	29 709	0.9	102 300	3.6
Lj Zdravstveni i socijalni rad <i>Health and social work</i>	144 353	2.6	57 508	1.7	86 845	3.1
M Ostale komunalne, društvene i lične uslužne aktivnosti <i>Other community, social and personal activities</i>	138 512	2.5	78 903	2.4	59 609	2.1
N Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima <i>Private households with employed persons</i>	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Nj Eksteritorijalne organizacije i tijela <i>Extra-territorial organizations and bodies</i>	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Ukupno: <i>Total:</i>	-	-	-	-	2 271 896	80.9
Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene <i>FISIM</i>	-	-	-	-	-10 231	-0.4
Bruto dodata vrijednost (osnovne cijene) <i>Gross value added (basic prices)</i>	5 573 420	100.0	3 301 524	100.0	2 261 665	80.5
Porezi na proizvode minus subvencije na proizvode <i>Taxes on products less subsidies on products</i>					546 283	19.5
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (tržišne cijene) <i>GROSS DOMESTIC PRODUCT (market prices)</i>					2 807 948	100.0

1) Klasifikacija djelatnosti/ Classification of activities

2) Klasifikacija ekonomskih djelatnosti Evropske zajednice/ Classification of Economic Activities in the European Community

4. STRUKTURA BRUTO DODATE VRIJEDNOSTI PREMA KD-u I BRUTO DOMAĆI PROIZVOD U TEKUĆIM CIJENAMA
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED ACCORDING TO NACE AND GROSS DOMESTIC PRODUCT AT CURRENT PRICES

BDP=100.0%, GDP=100.0%

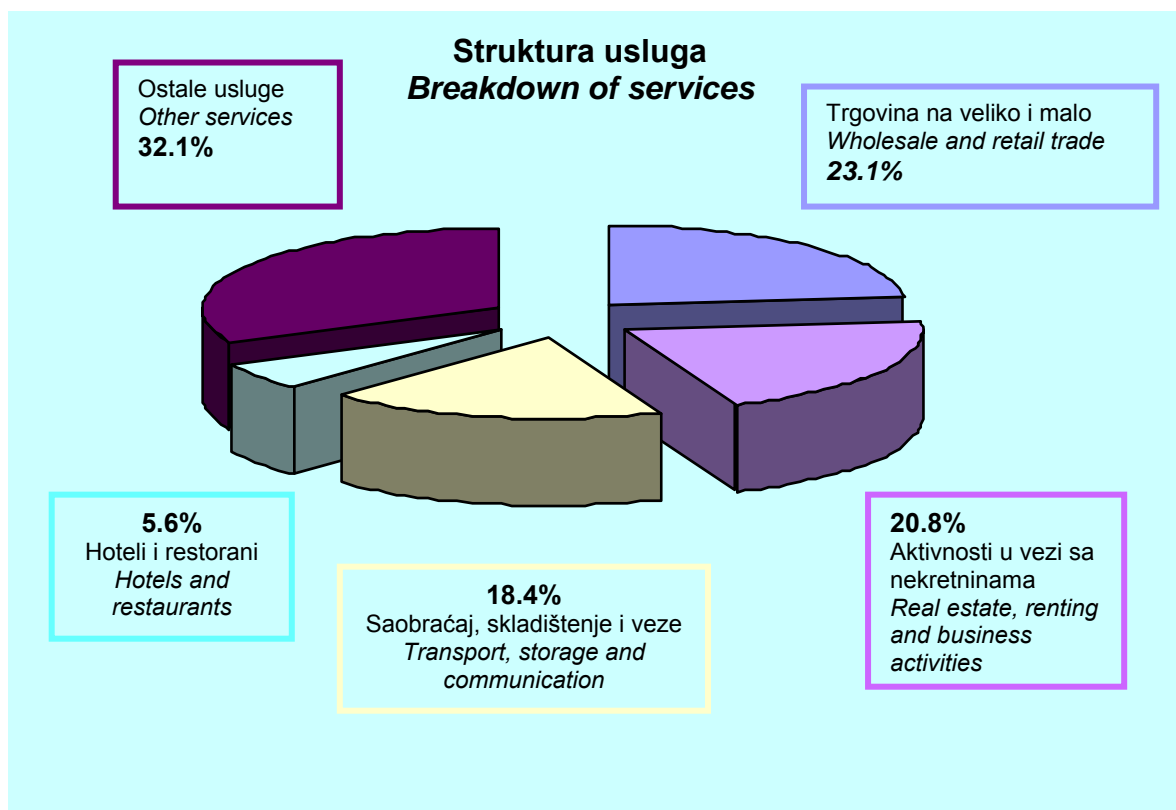
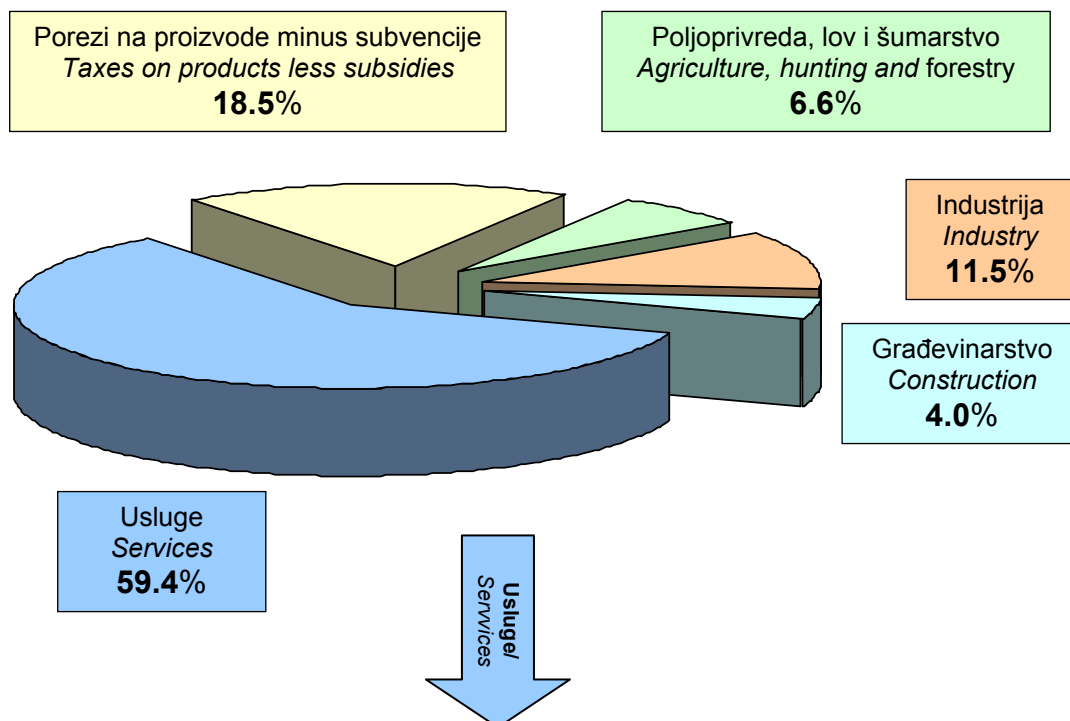
KD ¹⁾ NACE – Rev.1 ²⁾		Bruto dodata vrijednost (hilj.EUR) <i>Gross value added, (thous. EUR)</i>	Bruto dodata vrijednost (hilj.EUR) <i>Gross value added, (thous. EUR)</i>	Struktura BDP-a <i>GDP structure</i> (%) 2006	Struktura BDP-a <i>GDP structure</i> (%) 2007
		2006	2007		
A	Poljoprivreda, lov i šumarstvo				
<i>A</i>	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	177 021	193 051	8.2	6.9
B	Ribarstvo				
<i>B</i>	<i>Fishing</i>	1 165	918	0.1	0.0
V	Vađenje rude i kamena				
<i>C</i>	<i>Mining and quarrying</i>	28 603	31 511	1.3	1.1
G	Prerađivačka industrija				
<i>D</i>	<i>Manufacturing</i>	164 695	193 056	7.7	6.9
D	Proizvodnja i snabdijevanje el. energijom, gasom i vodom				
<i>E</i>	<i>Electricity, gas and water supply</i>	88 496	83 769	4.1	3.0
Đ	Građevinarstvo				
<i>F</i>	<i>Construction</i>	76 039	95 700	3.5	3.4
E	Trgovina na veliko i trgovina na malo; opravka motornih vozila, motocikala i predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo				
<i>G</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>	237 872	337 018	11.1	12.0
Ž	Hoteli i restorani				
<i>H</i>	<i>Hotels and restaurants</i>	64 078	91 454	3.0	3.3
Z	Saobraćaj, skladištenje i veze				
<i>I</i>	<i>Transport, storage and communication</i>	208 270	282 629	9.7	10.1
I	Finansijsko posredovanje				
<i>J</i>	<i>Financial intermediation</i>	64 977	106 675	3.0	3.8
J	Aktivnosti u vezi s nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti				
<i>K</i>	<i>Real estate, renting and business activities</i>	245 146	360 098	11.4	12.8
K	Državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje				
<i>L</i>	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	174 277	247 263	8.1	8.8
L	Obrazovanje				
<i>M</i>	<i>Education</i>	87 545	102 300	4.1	3.6
Lj	Zdravstveni i socijalni rad				
<i>N</i>	<i>Health and social work</i>	84 615	86 845	3.9	3.1
M	Ostale komunalne, društvene i lične uslužne aktivnosti				
<i>O</i>	<i>Other community, social and personal activities</i>	54 136	59 609	2.6	2.1
N	Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima				
<i>P</i>	<i>Private households with employed persons</i>	0	0	0.0	0.0
Nj	Eksteritorijalne organizacije i tijela				
<i>Q</i>	<i>Extra-territorial organizations and bodies</i>	0	0	0.0	0.0
Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene					
<i>FISIM</i>		-4 118	-10 231	-0.2	-0.4
Bruto dodata vrijednost (osnovne cijene)					
<i>Gross value added (basic prices)</i>		1 752 817	2 261 665	81.6	80.5
Porezi na proizvode minus subvencije na proizvode					
<i>Taxes on products less subsidies on products</i>		396 181	546 283	18.4	19.5
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (tržišne cijene)					
<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT (market prices)</i>		2 148 998	2 807 948	100.0	100.0

5. STRUKTURA BRUTO DODATE VRIJEDNOSTI PREMA KD-u I BRUTO DOMAĆI PROIZVOD U STALNIM CIJENAMA
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED ACCORDING TO NACE AND GROSS DOMESTIC PRODUCT AT CONSTANT PRICES

BDP=100.0%, GDP=100.0%

KD ¹⁾ NACE – Rev.1 ²⁾		Bruto dodata vrijednost (hilj.EUR) <i>Gross value added, (thous. EUR)</i>	Bruto dodata vrijednost (hilj.EUR) <i>Gross value added, (thous. EUR)</i>	Struktura BDP-a GDP structure (%) 2006	Struktura BDP-a GDP structure (%) 2007
		2006	2007		
A	Poljoprivreda, lov i šumarstvo				
<i>A</i>	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	165 441	156 514	8.4	6.6
B	Ribarstvo				
<i>B</i>	<i>Fishing</i>	691	864	0.0	0.0
V	Vađenje rude i kamena				
<i>C</i>	<i>Mining and quarrying</i>	26 804	29 032	1.4	1.2
G	Prerađivačka industrija				
<i>D</i>	<i>Manufacturing</i>	155 376	180 012	7.9	7.6
D	Proizvodnja i snabdijevanje el. energijom, gasom i vodom				
<i>E</i>	<i>Electricity, gas and water supply</i>	88 482	64 248	4.5	2.7
Đ	Građevinarstvo				
<i>F</i>	<i>Construction</i>	69 366	94 007	3.5	4.0
E	Trgovina na veliko i trgovina na malo; opravka motornih vozila, motocikala i predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo				
<i>G</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>	230 050	327 002	11.7	13.7
Ž	Hoteli i restorani				
<i>H</i>	<i>Hotels and restaurants</i>	61 261	78 752	3.1	3.3
Z	Saobraćaj, skladištenje i veze				
<i>I</i>	<i>Transport, storage and communication</i>	200 453	260 439	10.1	11.0
I	Finansijsko posredovanje				
<i>J</i>	<i>Financial intermediation</i>	45 740	65 562	2.3	2.8
J	Aktivnosti u vezi s nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti				
<i>K</i>	<i>Real estate, renting and business activities</i>	225 729	294 091	11.5	12.4
K	Državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje				
<i>L</i>	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	168 917	171 284	8.6	7.2
L	Obrazovanje				
<i>M</i>	<i>Education</i>	76 938	86 494	3.9	3.6
Lj	Zdravstveni i socijalni rad				
<i>N</i>	<i>Health and social work</i>	83 387	84 107	4.2	3.5
M	Ostale komunalne, društvene i lične uslužne aktivnosti				
<i>O</i>	<i>Other community, social and personal activities</i>	53 128	50 022	2.7	2.1
N	Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima				
<i>P</i>	<i>Private households with employed persons</i>	0	0	0.0	0.0
Nj	Eksteritorijalne organizacije i tijela				
<i>Q</i>	<i>Extra-territorial organizations and bodies</i>	0	0	0.0	0.0
Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene					
<i>FISIM</i>		-1 921	-4 155	-0.1	-0.2
Bruto dodata vrijednost (osnovne cijene)					
<i>Gross value added (basic prices)</i>		1 649 842	1 938 275	83.7	81.5
Porezi na proizvode minus subvencije na proizvode					
<i>Taxes on products less subsidies on products</i>		320 632	439 761	16.3	18.5
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (tržišne cijene)					
<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT (market prices)</i>		1 970 474	2 378 036	100.0	100.0

Grafikon 3. STRUKTURA BDP-a u 2007.GODINI U STALNIM CIJENAMA
Graph 3. GDP STRUCTURE IN 2007 IN CONSTANT PRICES

6. INDEKSI NOMINALNOG RASTA BDP-a U TEKUĆIM CIJENAMA ZA PERIOD 2006-2007.GODINE
INDICIES OF NOMINAL GROWTH OF GDP IN CURRENT PRICES FOR PERIOD 2006-2007

u hilj. EUR / Value, thous. EUR

KD ¹⁾ NACE – Rev.1 ²⁾		Bruto dodata vrijednost, tekuće cijene/Gross value added, current prices	Bruto dodata vrijednost, tekuće cijene/Gross value added, current prices	Indeksi nominalnog rasta ³⁾ /Indices of nominal growth ³⁾
		2006	2007	2007/2006
A	Poljoprivreda, lov i šumarstvo			
<i>A</i>	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	177 021	193 051	109.1
B	Ribarstvo			
<i>B</i>	<i>Fishing</i>	1 165	918	78.8
V	Vađenje rude i kamena			
<i>C</i>	<i>Mining and quarrying</i>	28 603	31 511	110.2
G	Prerađivačka industrija			
<i>D</i>	<i>Manufacturing</i>	164 695	193 056	117.2
D	Proizvodnja i snabdijevanje el. energijom, gasom i vodom			
<i>E</i>	<i>Electricity, gas and water supply</i>	88 496	83 769	94.7
Đ	Građevinarstvo			
<i>F</i>	<i>Construction</i>	76 039	95 700	125.9
E	Trgovina na veliko i trgovina na malo; opravka motornih vozila, motocikala i predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo			
<i>G</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>	237 872	337 018	141.7
Ž	Hoteli i restorani			
<i>H</i>	<i>Hotels and restaurants</i>	64 078	91 454	142.7
Z	Saobraćaj, skladištenje i veze			
<i>I</i>	<i>Transport, storage and communication</i>	208 270	282 629	135.7
I	Finansijsko posredovanje			
<i>J</i>	<i>Financial intermediation</i>	64 977	106 675	164.2
J	Aktivnosti u vezi s nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti			
<i>K</i>	<i>Real estate, renting and business activities</i>	245 146	360 098	146.9
K	Državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje			
<i>L</i>	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	174 277	247 263	141.9
L	Obrazovanje			
<i>M</i>	<i>Education</i>	87 545	102 300	116.9
Lj	Zdravstveni i socijalni rad			
<i>N</i>	<i>Health and social work</i>	84 615	86 845	102.6
M	Ostale komunalne, društvene i lične uslužne aktivnosti			
<i>O</i>	<i>Other community, social and personal activities</i>	54 136	59 609	110.1
N	Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima			
<i>P</i>	<i>Private households with employed persons</i>	0	0	0.0
Nj	Eksteritorijalne organizacije i tijela			
<i>Q</i>	<i>Extra-territorial organizations and bodies</i>	0	0	0.0
Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene				
<i>FISIM</i>		-4 118	-10 231	248.4
Bruto dodata vrijednost (osnovne cijene)				
<i>Gross value added (basic prices)</i>		1 752 817	2 261 665	129.0
Porezi na proizvode minus subvencije na proizvode				
<i>Taxes on products less subsidies on products</i>		396 181	546 283	137.9
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (tržišne cijene)				
<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT (market prices)</i>		2 148 998	2 807 948	130.7

3) Indeks nominalnog rasta = BDP u tekućim cijenama tekuće godine/BDP u tekućim cijenama prethodne godine
 Indices of nominal growth = GDP at current prices in current year/GDP at current prices in previous year

7. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD U TEKUĆIM I STALNIM CIJENAMA SA STOPAMA RASTA ZA PERIOD 2006-2007.GODINE
GROSS DOMESTIC PRODUCT AT CURRENT AND CONSTANT PRICES WITH GROWTH RATES FOR PERIOD 2006-2007

u hilj. EUR / Value, thous. EUR

KD ¹⁾ NACE – Rev.1 ²⁾		Bruto dodata vrijednost/Gross value added 2006		Bruto dodata vrijednost/Gross value added 2007		Realne stope rasta ⁴⁾ /Real growth rates ⁴⁾ 2007
		Tekuće cijene/Current prices	Stalne cijene/Constant prices	Tekuće cijene/Current prices	Stalne cijene/Constant prices	
A	Poljoprivreda, lov i šumarstvo					
<i>A</i>	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	177 021	165 441	193 051	156 514	-11.6
B	Ribarstvo					
<i>B</i>	<i>Fishing</i>	1 165	691	918	864	-25.9
V	Vađenje rude i kamena					
<i>C</i>	<i>Mining and quarrying</i>	28 603	26 804	31 511	29 032	1.5
G	Prerađivačka industrija					
<i>D</i>	<i>Manufacturing</i>	164 695	155 376	193 056	180 012	9.3
D	Proizvodnja i snabdijevanje el. energijom, gasom i vodom					
<i>E</i>	<i>Electricity, gas and water supply</i>	88 496	88 482	83 769	64 248	-27.4
Đ	Građevinarstvo					
<i>F</i>	<i>Construction</i>	76 039	69 366	95 700	94 007	23.6
E	Trgovina na veliko i trgovina na malo; opravka motornih vozila, motocikala i predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo					
<i>G</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>	237 872	230 050	337 018	327 002	37.5
Ž	Hoteli i restorani					
<i>H</i>	<i>Hotels and restaurants</i>	64 078	61 261	91 454	78 752	22.9
Z	Saobraćaj, skladištenje i veze					
<i>I</i>	<i>Transport, storage and communication</i>	208 270	200 453	282 629	260 439	25.0
I	Finansijsko posredovanje					
<i>J</i>	<i>Financial intermediation</i>	64 977	45 740	106 675	65 562	0.9
J	Aktivnosti u vezi s nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti					
<i>K</i>	<i>Real estate, renting and business activities</i>	245 146	225 729	360 098	294 091	20.0
K	Državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje					
<i>L</i>	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	174 277	168 917	247 263	171 284	-1.7
L	Obrazovanje					
<i>M</i>	<i>Education</i>	87 545	76 938	102 300	86 494	-1.2
Lj	Zdravstveni i socijalni rad					
<i>N</i>	<i>Health and social work</i>	84 615	83 387	86 845	84 107	-0.6
M	Ostale komunalne, društvene i lične uslužne aktivnosti					
<i>O</i>	<i>Other community, social and personal activities</i>	54 136	53 128	59 609	50 022	-7.6
N	Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima					
<i>P</i>	<i>Private households with employed persons</i>	0	0	0	0	0.0
Nj	Eksteritorijalne organizacije i tijela					
<i>Q</i>	<i>Extra-territorial organizations and bodies</i>	0	0	0	0	0.0
Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene						
<i>FISIM</i>		-4 118	-1 921	-10 231	-4 155	0.9
Bruto dodata vrijednost (osnovne cijene)						
<i>Gross value added (basic prices)</i>		1 752 817	1 649 842	2 261 665	1 938 275	10.6
Porezi na proizvode minus subvencije na proizvode						
<i>Taxes on products less subsidies on products</i>		396 181	320 632	546 283	439 761	11.0
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (tržišne cijene)						
<i>GROSS DOMESTIC PRODUCT (market prices)</i>		2 148 998	1 970 474	2 807 948	2 378 036	10.7

4) Realna stopa rasta = BDP u stalnim cijenama tekuće godine/BDP u tekućim cijenama prethodne godine
 Real growth rate = GDP at constant prices in current year/GDP at current prices in previous year

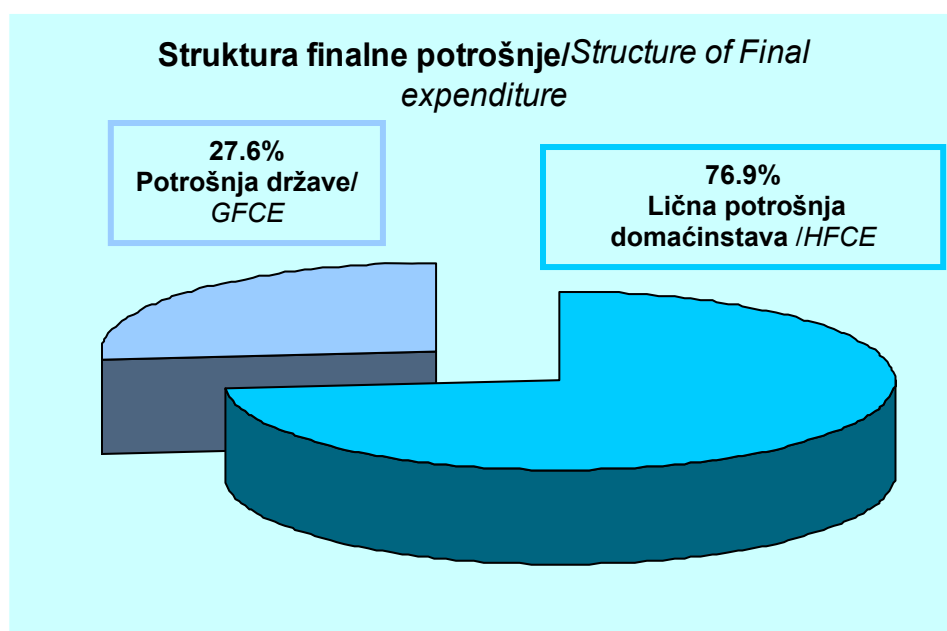
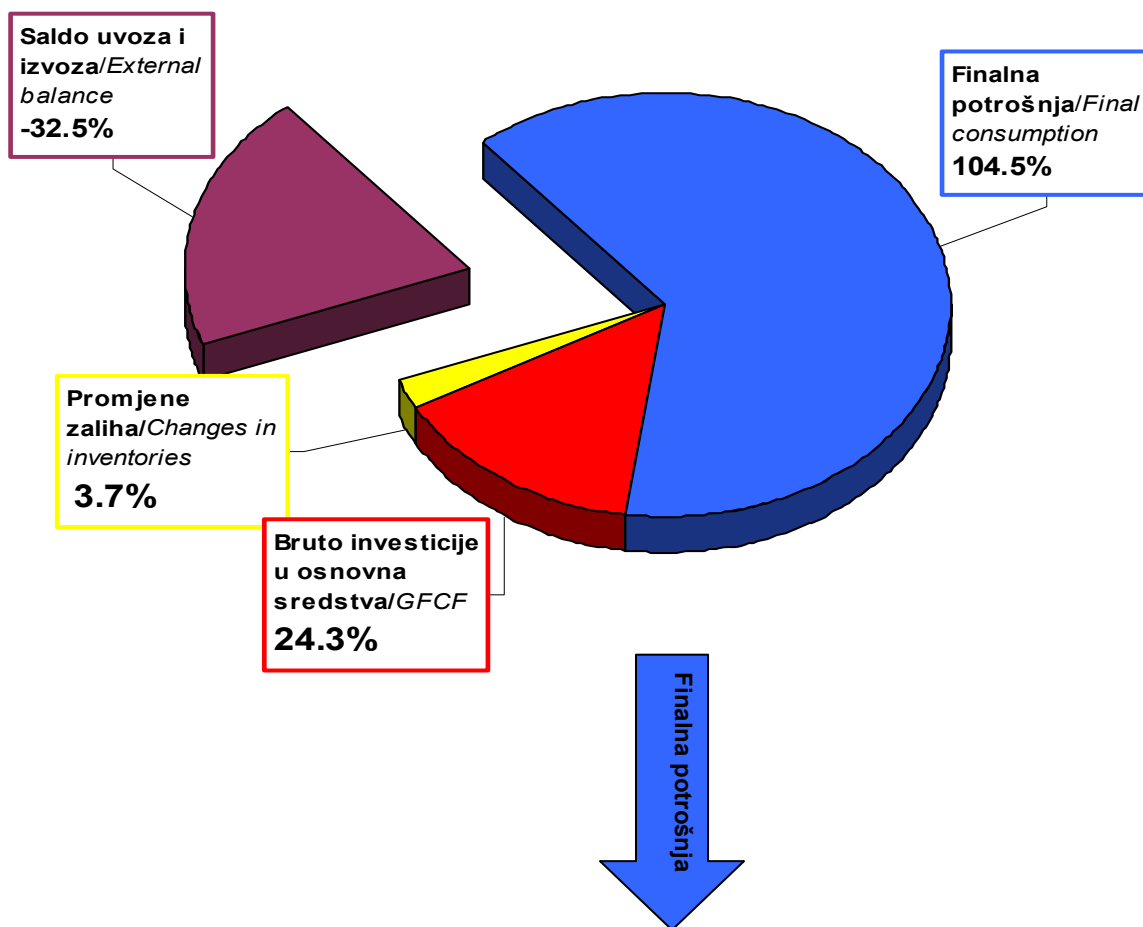
Napomena: Negativna realna stopa rasta pokazuje da su stalne cijene 2007. godine manje od tekućih cijena 2006. godine.
 Note: Negative real growth rates indicate that constant prices for 2007 are lower than current prices for 2006.

8. STRUKTURA BRUTO DOMAĆEG PROIZVODA PO KATEGORIJAMA POTROŠNJE
STRUCTURE OF GROSS DOMESTIC PRODUCT BY TYPE OF EXPENDITURE

BDP=100.0%, GDP=100.0%

KD ¹⁾ NACE – Rev. 1 ²⁾	Kategorije potrošnje (hilj.EUR) Expenditure categories, (thous. EUR)	Kategorije potrošnje (hilj.EUR) Expenditure categories, (thous. EUR)	Struktura BDP-a GDP structure (%)	Struktura BDP-a GDP structure (%)
	2006	2007	2006	2007
1. Finalna potrošnja <i>Final consumption expenditure</i> 1 = (1.1+1.2)	2 241 002	2 933 830	104.2	104.5
1.1 Lična potrošnja domaćinstava <i>Households final consumption expenditure (HFCE)</i>	1 660 948	2 157 581	77.2	76.9
1.2 Potrošnja države <i>Government final consumption expenditure (GFCE)</i> 1.2 = (a+b)	580 054	776 249	27.0	27.6
a) individualna <i>individual</i>	218 357	272 754	10.2	9.7
b) kolektivna <i>collective</i>	361 697	503 495	16.8	17.9
2. Bruto investicije u osnovna sredstva <i>Gross fixed capital formation (GFCF)</i>	469 811	683 573	21.9	24.3
3. Promjene zaliha <i>Changes in inventories</i>	77 000	103 240	3.6	3.7
4. Saldo izvoza i uvoza roba i usluga <i>External balance of goods and services</i> 4 = (4.1 - 4.2)	-638 815	-912 695	-29.7	-32.5
4.1 Izvoz roba i usluga <i>Exports of goods and services</i> 4.1 = (a+b)	1 061 008	1 305 093	49.4	46.5
a) izvoz roba <i>exports of goods</i>	627 460	631 037	29.2	22.5
b) izvoz usluga <i>exports of services</i>	433 548	674 056	20.2	24.0
4.2 Uvoz roba i usluga <i>Imports of goods and services</i> 4.2 = (a+b)	1 699 823	2 217 788	79.1	79.0
a) uvoz roba <i>imports of goods</i>	1 482 689	1 983 865	69.0	70.7
b) uvoz usluga <i>imports of services</i>	217 134	233 923	10.1	8.3
5. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD <i>GROSS DOMESTIC PRODUCT</i> 5 = (1+2+3+4)	2 148 998	2 807 948	100.0	100.0

Grafikon 4. STRUKTURA KATEGORIJA POTROŠNJE BDP-a U 2007. GODINI, TEKUĆE CIJENE
Graph 4. GDP EXPENDITURE CATEGORIES IN 2007, AT CURRENT PRICES

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Metodološki koncept, definicije i klasifikacije

Upotrijebljena metodologija u skladu je sa Sistemom nacionalnih računa (SNA'93) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA'95).

Bruto domaći proizvod (BDP) mjeri ukupnu vrijednost dobara i pruženih usluga koje su proizvele rezidentne institucionalne jedinice.

Obračun BDP-a uključuje sve djelatnosti unutar granica proizvodnje definisane SNA'93 i ESA'95 i obuhvata cjelokupnu teritoriju Crne Gore.

Procjena neobuhvaćene ekonomije djelimično je uključena u obračun BDP-a. Aktivnosti za koje je procijenjena neobuhvaćena ekonomija su: poljoprivreda, turizam, građevinarstvo i obrazovanje. Procjena za aktivnosti poljoprivrede i turizma je bazirana na rezultatima ad hoc istraživanja koje je sproveo MONSTAT, a za građevinarstvo na osnovu podataka iz istraživanja Ankete o radnoj snazi i ekspertске procjene prihoda i rashoda nerezidenata. Neobuhvaćena ekonomija za aktivnost obrazovanje je izračunata primjenom propisane formule od strane OECD-a.

Nelegalne aktivnosti: droga, prostitucija, krijumčarenje ljudi, nelegalna trgovina CD-a, video kasete, nelegalno korišćenje softvera, prodaja oružja nijesu uključene.

Klasifikacija ekonomskih jedinica po djelatnostima u skladu je sa Klasifikacijom djelatnosti (KD) koja je usklađena sa Klasifikacijom ekonomskih djelatnosti Evropske zajednice (NACE Rev.1).

Metodologija obračuna

Proizvodna metoda

Osnovne kategorije obračuna BDP-a po proizvodnoj metodi su:

Bruto vrijednost proizvodnje se definiše kao tržišna vrijednost svih proizvedenih roba i usluga. Obračunata je po djelatnostima u približnim osnovnim cijenama, jer su sve subvencije tretirane kao subvencije na proizvode i uzete u obračun na nivou nacionalne ekonomije.

Intermedijarna potrošnja po nabavnim cijenama je vrijednost proizvoda i usluga koji se transformišu, koriste i troše u procesu proizvodnje.

Bruto dodata vrijednost predstavlja razliku između bruto vrijednosti proizvodnje i međufazne (intermedijarne) potrošnje.

Bruto domaći proizvod u tržišnim cijenama iskazuje vrijednost svih proizvedenih dobara i usluga rezidentnih jedinica, tj. zbir bruto dodatih vrijednosti po djelatnostima uz uključivanje u obračun na nivou nacionalne ekonomije stavki koje nijesu raspoređene po djelatnostima: usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene i porezi na proizvode minus subvencije na proizvode.

METHODOLOGICAL NOTES

Methodological concepts, definitions and classifications

The methodology used is harmonized with the System of National Accounts (SNA'93) and European system of accounts (ESA'95).

Gross domestic product (GDP) measures the total value of the goods and services produced by resident institutional units.

The GDP calculation includes all activities within the production frame defined by SNA'93 and ESA'95 and covers the whole territory of Montenegro.

The estimate of non-observed economy is partially included in calculation of GDP. Activities for which is estimated non-observed economy are: agriculture, tourism, constructing and education. The estimation for activities of agriculture and tourism is based on results of adhoc surveys conducted by MONSTAT and for construction at the basis of data from Labour Force Survey and expert estimation of incomes and expenditure of non-residential persons. Non-observed economy for activity education was calculated using formula suggested by OECD.

The following illegal activities drugs, prostitution, sex-trafficking, illegal selling of CDs, video tapes, illegal use of software, smuggling of weapons, etc. are not included.

The classification of economic units by activity is in line with the national Classification of Activities (CA) that is harmonized with the Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev.1).

Compilation methodology

Production approach

The main categories of GDP compilation by production approach are:

Gross output is defined as a market value of produced goods and services. It is calculated by activities at approximate basic prices, since all subsidies are treated as subsidies on products and included into calculation on the level of national economy.

Intermediate consumption at purchase prices is the value of goods and services, which are transformed, used and consumed in the production process.

Gross value added is the value of gross output less the value of intermediate consumption.

Gross domestic product at market prices is the value of all goods and services produced by resident units, i.e., the sum of gross value added by activities including items not classified by activities on the level of national economy: financial intermediation services indirectly measured (FISIM) as well as taxes on products less subsidies on products

Tekuće cijene

Obračun bruto dodate vrijednosti u tekućim cijenama najvećim dijelom zasniva se na podacima završnih računa preduzeća kao i podacima iz redovnih statističkih istraživanja:

- Kompleksnog godišnjeg izvještaja državnih i neprofitnih institucija,
- Obračuna vrijednosti proizvodnje privatnog sektora.

Kvalitet podataka završnih računa je provjeren i djelimično korigovan na osnovu podataka iz statistike poljoprivrede, industrije, građevinarstva, trgovine na veliko i malo, turizma, saobraćaja i ostalih statistika.

Uz to su korišćeni podaci Centralne banke Crne Gore, Poreske uprave i Ministarstva finansija (Završni račun budžeta).

Obračun bruto dodate vrijednosti za djelatnost: *Aktivnosti u vezi sa nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti*, urađen je primjenom „user cost“ metode koja je usaglašena sa zahtjevima ESA'95 metodologije.

Korišćeni podaci prilagođeni su metodološkim zahtjevima SNA'93 i ESA'95, a u pojedinim slučajevima su izvršene procjene na osnovu raspoloživih podataka.

Stalne cijene

Na osnovu raspoloživih podataka izvršen je obračun bruto domaćeg proizvoda u stalnim cijenama primjenom metode jednostruke ekstrapolacije, odgovarajućim indikatorima - indeksima obima.

Potrošna metoda

Obračun BDP-a u tekućim cijenama prema potrošnoj metodi zasniva se na podacima iz redovnih istraživanja MONSTAT-a, Ministarstva finansija, Centralne banke Crne Gore i ekspertskih procjena za dio podataka za koje su nedostajali izvori.

Za obračun lične potrošnje domaćinstava korišćeni su podaci iz redovnih istraživanja MONSTAT-a, kao i iz različitih administrativnih i ostalih raspoloživih izvora. Glavni izvor podataka je Anketa o potrošnji domaćinstava koja je usaglašena sa međunarodnim standardima i preporukama EUROSTAT-a i UN-a čime je obračun lične potrošnje domaćinstava poboljšan i međunarodno uporediv. Takođe, korišćeni su metodološki materijali i iskustva pojedinih zemalja kako bi obračun bio što više u skladu sa konceptima i definicijama Sistema nacionalnih računa SNA'93 i Evropskog sistema računa ESA'95. Podaci o upotrijebljenim sredstvima za potrošnju po sledećim grupama COICOP klasifikacije su: Hrana i bezalkoholna pića; Alkoholna pića i duvan; Odjeća i obuća; Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva; Pokućstvo i rutinsko održavanje stana; Zdravstvo; Transport; Komunikacije; Rekreacija i kultura; Obrazovanje; Restorani i hoteli; Ostala dobra i usluge (za sva domaćinstva ukupno – poljoprivredna, mješovita i nepoljoprivredna). U grupi: Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva uključen je obračun imputirane rente primjenom međunarodno priznate „User Cost“ metode čime je obračun lične potrošnje dodatno poboljšan.

Current prices

Gross value added calculation at current prices is mostly based on Annual Financial Reports of Enterprises as well as on results of regular statistical surveys:

- *Complex Annual Reports of governments and non-profit institutions;*
- *Compilation of output of Private Sector.*

The data quality of Annual Financial Report was checked and partially corrected on the basis of data from statistical surveys in agriculture, industry, construction, wholesale and retail trade, tourism, transport, etc.

Additionally, the data sources are data from Central Bank of Montenegro, Tax authorities and Ministry of Finance (Annual Budgetary Report).

Gross value added calculation for activity Real estate, renting and business activities, is compiled by user-cost approach, which is harmonized with ESA'95 methodology.

The used data were adjusted according to the requirements of SNA'93 and ESA'95 methodologies, while in certain cases particularly estimation were made on the basis of available data.

Constant prices

The calculation of gross domestic product at constant prices was carried out on the basis of available data by simple extrapolation method, using appropriate volume indices.

Expenditure approach

The GDP compilation at current prices by the expenditure approach is based on the data from regular surveys of MONSTAT, Ministry of Finance, Central Bank of Montenegro as well as expert estimates for non-available data.

Final consumption expenditure of households was calculated on the basis of data from regular statistical surveys of MONSTAT as well as on data from various administrative sources. The main data source was Household Budget Survey (HBS), which has been harmonized with international standards and EUROSTAT and UN recommendations, thus improving the HFCE compilation and making it internationally comparable. In addition, methodological documents and experiences of other countries were used in order to make the compilation as much as possible in line with ESA'95 and SNA'93 concepts. The data on consumption expenditure by following COICOP groups were used: Food and non-alcoholic beverages; Alcoholic beverages and tobacco; Clothing and Footwear; Housing, water, electricity, gas and other fuels; Furnishings, household equipment and routine household maintenance; Health care; Transport; Communication; Recreation and Culture; Education; Restaurants and Hotels; Other goods and services (total for all households – agricultural, mixed and non-agricultural). For the Group: Housing, water, electricity, gas and other fuels, the compilation of imputed rent on the basis of international user-cost approach was included, which improved the compilation of household consumption.

Podaci o izdacima države izračunati su na osnovu podataka Ministarstva finansija i Završnog računa budžeta Crne Gore. Individualna potrošnja države obuhvata rashode za obrazovanje, zdravstvo, socijalnu zaštitu, sport, kulturu i rekreaciju. Ostali rashodi države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, vojna i civilna odbrana sa ministarstvom, stambeno-komunalni poslovi i sl.).

Promjene zaliha dobijene su kao rezidual prilikom izračunavanja bruto domaćeg proizvoda proizvodnom metodom.

Bruto investicije u osnovna sredstva pravnih lica obračunate su na osnovu podataka iz Godišnjeg izvještaja o investicijama u osnovna sredstva koje sprovodi MONSTAT. Bruto investicije u osnovna sredstva za nekorporativni sektor (građevinarstvo, trgovina, poljoprivreda i dr.) procijenjeni su na osnovu raspoloživih podataka iz redovnih statističkih istraživanja i procjene troškova prenosa vlasništva

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga zasnivaju se na podacima Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore kao i na statističkim podacima spoljne trgovine.

Fusnote:

- 1) Klasifikacija djelatnosti
- 2) Klasifikacija ekonomskih djelatnosti Evropske zajednice
- 3) Indeks nominalnog rasta = $\text{BDP u tekućim cijenama, tekuće godine} / \text{BDP u tekućim cijenama, prethodne godine}$
- 4) Realna stopa rasta = $\text{BDP u stalnim cijenama, tekuće godine} / \text{BDP u tekućim cijenama, prethodne godine}$

Data on Government expenditures were based on data from Ministry of Finance and Annual Budgetary Report of Montenegro. Individual Government final consumption includes expenditures on Education, Health, Social security and welfare and Sport, culture and recreation. Remained expenditures of the government are related to collective consumption (general public services, military and civil defence with ministry, residential and communal services, etc).

Changes in inventories are obtained as a residual while compiling GDP by production approach.

Gross fixed capital formation data for corporate enterprises are based on data of regular MONSTAT survey: Annual questionnaire on investments in fixed assets. Gross fixed capital formation for the unincorporated sector (construction, trade, agriculture, etc.) was estimated on the basis of available data from regular statistical surveys and estimates on transfer of ownership costs.

Data on imports and exports of goods and services were based on the Balance of Payment data of Central Bank of Montenegro as well as on the external trade statistics.

Footnote:

- 1) Classification of activities
- 2) Classification of Economic Activities in the European Community
- 3) Indices of nominal growth = $\text{GDP at current prices in current year} / \text{GDP at current prices in previous year}$
- 4) Real growth rate = $\text{GDP at constant prices in current year} / \text{GDP at current prices in previous year}$

Odgovara:
Responsible:

Radomir Đurović, direktor
Mr. Radomir Đurović, General Director

Saopštenje priprema:
Release prepare by:

Odsjek makro-ekonomskih statistika i nacionalnih računa
Department of macroeconomic statistics and National Accounts

Kontakt osobe:
Contact persons:

Mr. Gordana Radojević, pomoćnik direktora
Msc. Gordana Radojević, Assistant Director

Branka Šušić-Radovanović, načelnik odsjeka
Ms. Branka Šušić-Radovanović, Head of department

Izdaje i štampa:

Published and printed by:

Zavod za statistiku Crne Gore - MONSTAT

Statistical Office of Montenegro - MONSTAT

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0)20 241 206

Fax: +382 (0)20 241 270

E-mail: statistika@cg.yu

www.monstat.cg.yu